

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

Šibenik, 11. rujna 1938.
GDINA IX. BROJ 37.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. —

Mir

Ove godine se navršava dvadeset godina, da su se smirili prenapeti i izmoreni živci čovječanstva. Kad se ono koncem 1918 rasprsnula zadnja granata, zagruvao zadnji top i zaštekala zadnja strojna puška, put neba se uzvinuo duboki uzdah iz milijuna napačenih grudi: O, da više nikad ne bi čovjek ubijao čovjeka!

I tada smo bili skoro uvjereni, da će unaprijed vladati na zemlji vječni nepomućeni mir; da će se narodi, iskrvavivši kroz tisuće rana i prolivši prigorke more suza, gledati među sobom kao dobra i ljubezna braća.

Međutim, čovjek je i nadalje ostao čovjek. Ostao je, kao što je i dosad bio: lakom, ohol, osvetoljubiv i krvožedan.

Zato moramo, duboko razočarani, nakon dvadeset godina od svršetka Svjetskoga Rata, ustvrditi: Čovječanstvo se nije nimalo popravilo, nimalo opametilo. Još točnije: Kormilari čovječanstva se nimalo ne popraviše ni opametiše, dok je većina naroda, osuđujući ludost vrhovnih kormilara, bespomoćna.

Tako moramo priznati činjenicu: Nikad nije bilo u skladištima, vojarnama i podzemnim rovovima nagomilano toliko ubojitog oružja kao upravo u našim danima. Nikad nisu: zrak, zemlja, more i podzemlje bili toliko ispunjeni ratnim oruđem kao ove godine, kad se navršava drugo desetljeće svjetskoga primirja.

S kakvim su oduševljenjem vojnici sviju naroda, slušajući trubu mira, bacali iz ruku oružje! I s kakvom silnom odlukom su se vraćali svojim kućama, da neće više nikad ubijati brata čovjeka! I s kakvom vjerom ih dočekivahu njihovi najdraži!

A mi, eto, vidimo da je svo ono oduševljenje, i odluka, i vjera bila uzaludna. Ljudi se opet grizu i kolju; opet je zrak prezasićen pušćanim prahom i krv — čovječja krv! — opet teče, kao u proljeće voda s osunčanih bregova, na kojima se čitavu jesen i zimu bjelasao netaknuti snijeg.

Ali ništa je ono što se sada zbiva u Kini i Španjolskoj prema onome što bi se moglo dogoditi, što nam prijete, što nam spremaju svjetski kormilari.

Zašto je ovako! Zašto! — pitaju svi oni mali ljudi dobre volje.

Lakomost! — to je prvi uzrok. O, ti nezasićna i bezobzirna lakomost! Ti uspaljuješ krv u žilama onih koji već i onako posjeduju veći dio zemljinoga bogatstva. Ti im zavodnički šapćeš:

Naš veliki nedostatak

Bliže jedan drugomu!

Naš veliki nedostatak je i u tomu, što jedan prema drugomu nismo bratski otvoreni. Kod drugoga zapažamo nešto, što po našem mišljenju nije dobro, a nemamo toliko zdrave smjelosti da mu u četiri, pa i više očiju, stavimo svoju primjebdu, nego radije iza leđa govorimo, a i žalostimo se, jer bismo rado htjeli imati sve ljude poštene i dobre. Isii taj manjak vidjeti je kod ljudi sela i grada. Tako, što se tiče pogrješaka pojedinačnih, kao i kod grupiranja ljudi s obzirom na razna pitanja.

Imamo mi ljudi koji su u oštrm stavu jedan prema drugomu. Da ne kimnu ni glavom, kada jedan kraj drugoga prođe, to je prešlo u običaj. Neka čudna zaoštrenost. Kako se o no reče, kineski bedem je stavljen između jednih i drugih. Život ide i odvija se u stilu neprijateljstva između jednih i drugih, jedne ili druge grupe. I to sve i kod ljudi manjih mjesta. U jednom mjesecu podijeljeni su po prestižu „kuća“, u drugom po „i-dejnom“ razilaženju, u jednom jer se onaj onomu otrag deset godina zamjerio, u drugomu, jer je onaj onoga jednom uvrijedio, kod mnogih, jer i ovaj i onaj i treći i četvrti hoće da bude prvi, vođa, predstavnik.

Naše mizerije mogli bismo nizati sve poimence. Maleni smo u tomu. Upravo to nas čini silno malenima. Ne samo nas u ovom našem užem sjevernodalmatinskom kraju. Ne znamo da li je kod drugih u tom pogledu bolje ili gore, ali, čini se, da smo u tom svi jedan drugomu do uha.

Mi znamo pravo značenje izreke: Koliko ljudi toliko i čudi. Svi ljudi nemaju isti broj ni kape ni cipela. Nikada svi ljudi ne će biti posve istoga mišljenja, pa ni nastupa, ali jedno svi ljudi morali bi imati uvijek na umu, da je vrlo neznatan, gotovo iščezavajući, broj onih ljudi koji svjesno i otvoreno idu za propašću sebe samih. Ova misao je najvažniji razlog, da u općenju, odnosno istupanju jednih i drugih zauzimamo što mirniji stav, koji će biti voden tom istinom i velikom ljubavlju prema dobru pojedinca i zajednice.

Ovaj je momenat potrebno i korisno istaknuti posebice kod grupiranja ljudi, koji razglabaju o društve-

Još više morate imati zemlje; još punije moraju biti vaše blagajne; premalo imate pod sobom slugu i robova, a morao bi ih biti mnogo veći broj.

I, jer to ne ide milom, poslužuju se silom. A njihova sila je jaka i neiscrpiva, jer su neiscrpivi njihovi novčani milijuni.

A onda: oholost i umišljenost! — Kormilare je obuzela fiksna ideja, da je baš njihov brod najvredniji i najpristaliji; misle, da je njihov narod najodličniji, stvoren za velika djela,

nom zlu, koje je danas u životu, i o dobru, koje bi imalo doći; u jednu riječ, kod onih koji se neprijateljski odnose u rješavanju socijalnoga pitanja.

Posebice zadnjih mjeseci u duge razgovore sam se upuštao s ljudima koji kažu da su komunisti. Ja nikada ne izbjegavam takve razgovore, nego ih i tražim. Iza otvorenih, posve otvorenih iznašanja misli, svaki put je rezultat bio taj: Pa, mi se slažemo. Drug na koncu i u sredini razgovora, inače vrlo bistar i posve dobro poučen u svim granama društvenoga pitanja, rekao bi: U pitanje duše i Boga, pitanje duhovnosti, stručno se reče — u kulturna pitanja, ja ne diram, jer ni ja svijet ne mogu zamisljati bez njegova Početnika i Uzročnika. Par susreta iskrenih i otvorenih donosi plod, drug više ne gleda u Crkvi neko strašilo i kočenje rješavanja teških pitanja, nego, na njegovo čuđenje, dolazi do spoznanja, da Crkva sa svojim gledanjem i naziranjem ide u tom pogledu, odnosno pušta slobodne ruke, do krajnjih granica.

Naravno, o takvima se ni ne može govoriti da su komunisti, nego idealni ljudi, prožeti velikom ljubavlju k zajednici. Pravi komunisti najprije kidaju posve sve veze s Nebom, t. j. oni su potpuni bezbošci u programu i djelovanju.

A takvih bezbožnih ljudi komunisti kod nas je vrlo malo. Nema ih, pogotovo, kod onih koji su opravdano ogorčeni današnjim zlom, a koji sami govore o sebi da su komunisti ili ih drugi tako nazivaju. Otvoreno, vani, uistinu, istupaju kao praktični bezbošci, zaziru od Crkve i svega što potsjeća na Boga, i drugoga od toga odvode, a to samo radi toga jer su im rekli ili su čitali kakav pamflet proti Bogu i vjeri, i, odnos vjere, kršćanstva, Crkve prikazali im kao nešto što se protivi društvenom dobru — kao vatra i voda. Ne valja takve ljude prepustiti samima sebi, nego treba im se približiti i otvoreno iznijeti, što je dobro, što zlo i pogotovo, kako Crkva gleda na sve to, pa će se otvoriti i oči i srca mnogih.

Junior

Socijalno zrnje

AKCIJA PROTIV RAZORNOGA DJELOVANJA KOMUNISTA U USA

Narodni poslanik Dice, predsjednik odbora Predstavničkog doma, koji ima da ispita aktivnost stranaca u Sjedinjenim Američkim državama održao je 30. VIII. t. g. veliki govor preko radija.

U svom govoru dokumentarno je iznio, u kolikoj su mjeri uspješeli komunisti da podruju zemlju. Služio se protokolima o dosadašnjim saslušanjima i utvrđenim činjenicama. Dice smatra vrlo čudnovatim, što naročito one grupe i oni listovi, koji su stalno ustajali protiv nacionalsocijalističke ili fašističke propagande, nisu ni jednom riječi skrenuli pažnju na uistinu postojeću komunističku opasnost. Naprotiv te organizacije i ti listovi bili su bijesni, kad su objelodanjeni dokazi o komunističkoj djelatnosti. Rad odbora — rekao je zatim Dice — sabotiraju ne samo privatne organizacije, nego i pojedine federalne vlasti. Tako na primjer ministarstvo pravde i ministarstvo rada odbili su, da ma u koliko potpomognu rad odbora, i ako su oba ova ministarstva drugim odborima, koji su imali slične zadatke, ukazala punu potporu, stavljajući na raspoloženje stručnjaka akte i uopće sav materijal, koji je tim odborima bio od koristi. Očigledno je, da ove federalne vlasti nisu željele, da se otkriju rovarjenja komunisti među sindikatima.

Na kraju govora narodni poslanik Dice uputio je službeno zahtjev ministarstvu rada, da bez odlaganja protjera Serya Bridgesa, komunističkoga vođu sindikata pomoraca na zapadnoj obali Sjedinjenih Američkih Država.

PROPAGANDA BEZBOŽNIKA U SOVJETSKOJ RUSIJI

Vlada Sovjeta stavila je na raspolaganje Saveza borbenih bezbožnika tri aeroplana sa svrhom, da ih Savez upotrijebi za svoju propagandu. Sva tri aparata su tipa »PP-35«. Mogu da nose deset osoba i da postignu brzinu od 350 kilometara na sat.

Savez je izradio plan, po kojemu će aeroplani poći na propagan-

njavala kao ta. A ovako se ona o neubijanju krši kroz tisućljeća.

Uza sve to, ne smijemo potpuno gubiti nade i sjesti, podvinuvši noge i prekrstivši ruke. Dok smo živi, moramo se nadati, vjerovati i biti na strani miroljubivih i mirotvornih. Jer kad bi nam otupio svaki miroljubivi osjećaj i izgubila se svaka mirotvorna misao, klupko bi se još jače zamrsilo i kotrljalo u sve većem metežu.

dni put u Sibiriju i na Krajnji Istok.

KULTURNI NIVO SOVJETSKIH STUDENATA

U SSSR vrše se primanja na sveučilišta. Na 24 sveučilišta bit će primljeno 12 hiljada 580 studenata.

Vrlo je poučno u tom pogledu, što piše »Učiteljskaja Gazeta«. U njoj se kaže, da od 5759 kandidata u Republici Velike Rusije imaju srednjoškolsku izobrazbu samo 4692 daka. Na sveučilištima u drugim republikama još je mnogo gore. Upisuju se na sveučilište nepismeni ljudi.

RAZOČARANJE NAŠIH RADNIKA U NJEMAČKOJ

U Njemačku su bili otišli mnogi naši poljodjelski radnici na sezonski rad pod vrlo povoljnim ponudama. Međutim, kad su došli u Njemačku, oni su se potpuno razočarali. Ne samo da nijesu imali higijenskih uvjeta za život, već je i prehrana bila potpuno nedostatak, tako da ih se velika većina vratila kući, i to još praznih džepova, jer su im od zarade odbijali za koje-kakve priloge preko četvrtine plaće. Ljudi su došli kući iscrpljeni i neraspoređeni, izgubivši priliku za zaradu kod kuće.

Širite „Katolik“

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 11. IX.: Četrnaesta nedjelja po Duhovima. — Sv. Proto i Hijacint, mučenici. Bijahu braća blizanci i sluga sv. Eugeni-je. Za vrijeme cara Galijena podnijeli su mučeničku smrt.

Ponedjeljak, 12. IX.: Blagdan Imena Marijina. Na uspomenu pobjede, što ju odnoseše kršćani pod Bečom, a zagovorom Bl. Dj. Marije, Papa Inocent XI. uveo je blagdan Imena Bl. Dj. Marije.

Utorak, 13. IX.: Sv. Ljubo, opat. Rodio se u Grenoblu polovicom 6. vijeka. Bio je izgled i uzor redovničkoga života.

Srijeda, 14. IX.: Uzvišenje sv. Križa. Sv. drvo križa Spasiteljeva, što su ga obešćastili i uzeli Perzijanci, grčki car Heraklij, pobijedivši Perzijance, ponovno ga vrati u Jeruzalem. Danas se slavi spomen na taj događaj.

Četvrtak, 15. IX.: Žalosna Gospa ili Gospa od 7 Zalosti.

Petak, 16. IX.: Sv. Kornelij, Papa, i sv. Ciprijan, biskup. Prvi je podnio mučeničku smrt g. 252., a drugi g. 258.

Subota, 17. IX.: Rane sv. Frane. Sv. Frano tako je žarko i sersafski ljubio Isusa Krista, da mu je Gospodin, u znak svoje ljubavi, utisnuo svojih 5 rana.

Podlistak

Među našim Križaricama

III.

Treći i posljednji dio rada obuhvaćao je: Vodice Tijesno, Biograd i Zlarin. U svim ovim mjestima nalaze se Križarice, koje su jednako spremne na rad i požrtvovnost. No svagdje vladaju osobito teške prilike. Baš radi tih teškoća trebalo je u ta mjesta poći i držati tečaj, kako bi on ulio novog oduševljenja i snage, što je fim našim Križaricama u radu i te kako potrebno.

VODICE

To je veće mjesto, u kome su dosta jaki naši protivnici, koji svaku priliku iskoriste, da ometaju rad župnika, Križara i Križarica. Pa niti ovih dana nijesu mirovali. Osim toga ovdje naše Križarice u kući i na polju, više nego igdje, rade čitav dan do iscrpljenja i klonulosti. Nemaju gotovo ni časa odmora. Stoga većina Križarica nije mogla dolaziti na predavanja preko dana. Zašto navečer, usprkos velikoga napornog i mučnog rada, sve su one spremne dolazile i klonula već tijela, ali vedre duše primale u svoja srca riječi, koje su im delegatice (ss. Mira Dugački iz Zagreba i Marija Bakija iz Šibenika) govorile:

ČETRNAESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA

CITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Galaćanima (5, 16—24). — Braćo! Duhom hodite i želja tjelesnih nećete izvršiti. Jer tijelo teži protiv duha, a duh protiv tijela. Ovo se protivni jedno drugome, da ne činite ono što hoćete. Ako li vas duh vodi, nijeste pod zakonom. A očita su djela tjelesna, koja su bludnost, nečistoća, besramnost, putenost; idolopoklonstvo, čaranja, neprijateljstva, prepirke, pakost, srdžba, svadbe, razdori, raskolništva; zavist, ubojstva, pijanstva, proždrljivost, i ovima slična. Za to vam unaprijed kažem, kao što sam i prije kazao, da oni koji takova čine, neće postići kraljevstvo Božje. A plod je Duha: ljubav, radost, mir, ustrpljenje, blagost, dobrota, dugotrpnost, krotkost, vjernost, čednost, uzdržljivost, čistoća. Proti ovima nema zakona. A koji su Kristovi, oni su tijelo svoje propeli sa strastima i požudama.

† SLJEDI SV. EVANDELJE po Mateju (6, 24—33). — U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Nitko ne može dva gospodara služiti, jer ili će jednoga mrziti a drugoga ljubiti, ili će uz jednoga prijanjati a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu. Zato vam kažem: ne budite zabrinuti za život svoj što ćete jesti, ni za tijelo u što ćete se obući. Nije li život više nego jelo, i tijelo više nego odijelo? Pogledajte na ptice nebeske kako niti siju niti žanju niti sabiraju u žitnice, pa ih Otac vaš nebeski hrani. Nijeste li vi mnogo vrijedniji od njih? A ako od vas brinući se može pridodati rastu svojem jedan lakat? I za odijelo što ste zabrinuti? Pogledajte ljiljane u polju kako rastu, a ne trude se niti pred. Kažem vam, da ni Salamon u svoj slavi svojoj nije bio odjeven kao jedan od njih. A kad travu poljsku, koja danas jest a sutra se u peć baca, Bog tako odijeva, koliko će veća vas, malovjerni? Ne budite dakle zabrinuti govoreći: Što ćemo jesti ili što ćemo piti ili u što ćemo se obući? Jer sve ovo neznabošci traže. A Otac vaš zna da vam sve ovo treba. Tražite dakle najprije kraljevstvo Božje i pravdu Njegovu, i sve će vam se ovo nadodati!

PROVIDNOST

Ova nedjelja jednoć se zvala »Nedjelja Providnosti« radi lijepog Evanđelja današnje sv. Mise, koje nam govori o očinskoj ljubavi Božjoj.

Čitava današnja sv. Misa je lijepa i prijatna te se čini, kao da se u njoj kršćanska duša djetinjim odanošću obraća Gospodinu. Evo, kako moli u Početnoj molitvi: »Čuvaj, molimo, Gospodine, Crkvu svoju vjekovitim smilovanjem... jer bez tebe posrće ljudska umrlost...« Duša je kao dijete, koje hoda prvim koracima. Treba je brižno nadzirati, jer inače se zapliće i pada. Pomoć milosti Božje proizvodi dvostruki plod: 1. izbjavlja nas od zla; 2. vodi nas i upućuje k dobru. Jednom riječi, potrebna nam je milost Božja, jer se bez nje ne može ništa da učini.

Dobri zamjenik odsutnoga župnika vlč. don Srećko Diomartić uložio je sve sile, da tečaj što bolje uspije, a velika hvala ide i dobrim čč. Sestrama Predragojcine Krvi, koje su marljivo dolazile na predavanja te molitvom i ljubavlju poticale i pratile naš rad. One su, dapače, spremne, da posebnu pažnju posvete Križaricama.

Pod konac tečaja upleo se jedan »prijateljski« ispad sa strane protivnika, koji je imao da omete naš uspjeh. No uspio je tek toliko, da onu zadnju večer neke Križarice nijesu mogle doći na predavanje i zaključak, kojom prilikom su se izredali govori predsjednice s. Mihovilke Juričev, delegatice s. M. Dugački, vlč. don S. Diomartića i preč. don A. Radića. Svi ti govori ulili su mnogo požrtvovnosti, volje i zanosa u sve prisutne Križarice za daljni rad oko oživotvorenja dragih križaričkih ideala.

Zajednička sv. Pričest slijedećega dana pokazala je, da ove naše djevojke imaju u sebi veliki smisao za žrtvu. Stoga baš opravdano i čvrsto vjerujemo, da će Božji blagoslov, riječi delegatice i divna propovijed okružnog duhovnika preč. don Ante Radića uroditi željenim plodom.

I ovdje se moglo opaziti, kako milost Božja silnom snagom djeluje i onda, kad ljudi misle, da je sve uzalud.

Sv. Pavao, naš učitelj

U Poslanici sv. Pavao Apostol je naš učitelj. Uči nas, u čemu je zlo, a u čemu dobro. Opisuje kraljevstvo duha i kraljevstvo tijela, to jest kraljevstvo milosti, koje je osnovano po Duhu Svetomu, i ono, koje je osnovano od kneza grijeha i tmine. Ove dvije vlasti bore se u srcu čovječjem i ctilnju za prevlast.

Sv. Pavao nam pokazuje djela tjelesna i plodove duha. Svaki je kršćanin kao stablo, zasaden od Duha Svetoga, koje daje svoje dragocjene plodove. Sva Poslanica pokazuje nam veliko polje borbe duše. Kršćanski život nije kakva idila, već borba. »Koji su Kristovi, oni su tijelo svoje propeli sa strastima i požudama.« U ovoj borbi mi raspoložemo moćnim oružjem: odanošću i pouzdanjem u Boga.

A kako da nemamo ovoga pouzdanja čitajući današnji odlomak sv. Evanđelja?

Koliko je uljehe donio ispaćenom čovječanstvu ovaj primjer ptičice, koju Bog hrani, i ljiljana u polju, koji Bog odijeva! Bog je naš Otac, mi smo Njegova djeca. Njegova djeca! Vodimo stoga sve više računa i budimo što svjesniji ovoga časnog nazival Promislimo, da ni svijet ni pakao ne mogu ništa protiv nas.

S ovim osjećajima pripravimo se za uživanje i gledanje slatkoga kruha Kristovog: Presvete Euharistije.

Križarske vijesti

OKRUŽNICA HRVATSKOG METROPOLITE O »KRIŽARSKOM DANU«. Preuzv. g. dr. Alojzije Štepinac, zagrebački nadbiskup, izdao je prigodom križarskog dana pod br. 249/B. K. ovu okružnicu: »U nedjelju iza blagdana Uzvišenja sv. Križa, dne 18. rujna, o. g. proslavit će članovi i članice križarskih organizacija u svim hrvatskim biskupijama Križarski dan. U smislu okružnice Episkopata, kojom smatra ravnopravnim sve omladinske organizacije, ne dajući prednosti jednim pred drugima, svraćam pažnju vlč. svećenstva na ovu proslavu, osobito onoga koje imade u svojim župama križarske organizacije. Kod te se proslave pruža lijepa prigoda, da se i vjernici potaknu na molitvu za križarsku omladinu da bude i ostane uistinu omladina duha Božjega. Tom se prilikom mogu sakupljati i dobrovoljni doprinosi u korist organizacije, da može uspješnije provoditi svoje djelovanje za duhovnu obnovu katoličke omladine. — U Zagrebu, 23. kolovoza 1938. — † Alojzije, nadbiskup.«

ODRŽANE PRIREDBE. U nedjelju 28. VIII. održane su križarske priredbe u Glini, gdje je prisustvovala Križarska glazba I., a od VKB-a dr. Protulipac, zatim u Rešetarima kod Nove Gradiške, gdje je VKB zastupao g. Frano Grgić, u Zlataru, gdje je VKB zastupao prof. Mirko Cerovac, te u Ravenu, gdje je VKB zastupao Dragutin Flajpan.

TIJESNO

«Tu je još posve mlado društvo, pa baš zato je ovaj tečaj bio silno potreban. Tečaj je počeo u subotu 27. VIII. uvečer svečanim sazivom pomoći Božje, uvodnim riječima kapelana vlč. don Martina Kusteca te predavanjima delegatice (ss. Mire Dugački iz Zagreba i Marije Bakija iz Šibenika). Križarice su željno upijale riječi, koje im još nitko nije tako govorio, i dobre su odluke padale.

Slijedećega dana u nedjelju 28. VIII. šibensko križaričko okružje priredilo je posebnim motorom »Lovac« izlet u Tijesno, da se te mlade domaće Križarice što više utvrde i oduševse. Tako su to poslije podne došle i opet mnoge Križarice iz Šibenika, Primoštena, Zlarina i Murtera pod vodstvom okružnoga duhovnika preč. don Ante Radića, vlč. don Ive Grgureva iz Primoštena, preč. don Srećka Pavića iz Zlarina, te preč. don Ive Beraka, don Ivana Zupanca i don Frane Horvata iz Šibenika.

Brojne Križarice, koje su došle, donijele su sobom svoje vedro i smjelo raspoloženje, koje je ubrzo prešlo na sve, tako da su i opet sve ove djevojke bile jedna duša, sve su se doskora sjedinile u molitvi, oduševljenju, pjesmi i veselju. I opet je lijepa povorka Križarica iz Šibenika, Primoštena, Murtera, Zlarina i domaćih iz Ti-

POSJETI I PREDAVANJA. U nedjelju 28. VIII. posjetili su, odnosno održali predavanja: U Novoj Gradiški (F. Grgić) i u Dugom selu (R. Skorlić).

KRIŽARSKI DAN U ZAGREBU. U nedjelju 2. listopada bit će u Zagrebu Križarska smotra, na koju dolaze križari iz obližnjih mjesta. U jutro u 8 sati sastaju se svi u dvorištu kod Salezijanaca, Vlaška 38, odakle se ide na sv. Misu, a u 11 sati je u velikoj dvorani Zagrebačkog zbora križarski zbor. Upozorujemo Križare, da se sprema za ovaj nastup.

TEČAJ U ZAGREBU. Kako je već javljeno, bit će prije križarskoga dana u Zagrebu tečaj, koji se drži 29. i 30. rujna te 1. listopada. Za tečaj se plaća ukupno 30 dinara. Umojavaju se Križarska Bratstva, da na tečaj pošalju izaslanike i hitno javne na VKB tko dolazi.

KRIŽARSKI DAN. Materijal za križarski dan razaslan je društvima. Crkvena proslava bit će 18. rujna, koga dana će svuda Križari imati skupne sv. Pričesti, te svečano primanje. Križari će svuda taj dan sabirati doprinose za križarsku organizaciju. Umojavamo prijatelje Križara, da se tih dana sjete svojim doprinosom za potrebe organizacije. Doprinosi se šalju na VKB — Zagreb, Palmotičeva 3.

OTKUPNE ZNAČKE. Kod VKB-a mogu se dobiti otkupne značke za križarske i Merzove proslave i to 100 komada 20 dinara. Ispod 100 komada se ne šalje. Te otkupne značke mogu služiti i za uzalnice.

Logor đaka - Križara iz šibenika

Od 29. do 31. VIII. t. g. održan je na otoku Zlarinu prvi logor đaka Križara iz Šibenika. Logor je održan na sjeveroistočnom dijelu otoka u krasnoj šumici, koja je privatno vlasništvo gosp. Petrića iz Šibenika. Bio je lijepi broj đaka koji su došli, da 3 dana stanuju u šatorima, čitaju iz velike knjige prirode i uživaju u njenim krasotama. Uz duhovnu okrepnu našli su i tjelesnu u tjelevožbi, igri, logorskoj straži i svemu onome, što sobom nosi logorovanje.

Duhovnik logora bio je vlč. don Pelar Ciklič, koji nam je svako jutro čitao sv. Misu i održao kratko razmatranje. Na tečaju je održano nekoliko predavanja o ideologiji Križarstva, socijalnom pitanju, školi i uz to se nevezano razgovaralo o svim problemima đakčkoga života. Tečaj su posjetili i Križari iz Zlarina.

Sve je bilo lijepo, ali kratko. Logor je morao završiti. Uz pjevanje križarske himne spuštenu je zastava i spremljen Križ, koji su tri dana okupljali u Božjoj prirodi Božju mladost. Već spremljeni šatori i sva prtljaga su čekali da se ode. Otišli smo u selo. Tu nam je preč. don Srećko Pavić, župnik Zlarina, održao blagoslov s Presvetim, a nakon blagoslova duhovnik logora s par toplih i odlučnih riječi završio je logorovanje i tečaj. Dobri don Srećko je i ovaj put počastio Križare i s njima se fotografirao. Vrijeme doprobroda je proteklo u razgovoru i šetnji. Gromki »Bog živi!« pozdravio je Zlarin.

Vođa

jesna krenula najprije u prepunu crkvu na blagoslov s Presvetim.

Nato se pod vedrim nebom, pod okriljem Gospe od Karavađa, održalo javno križaričko zborovanje. Zborovanje je otvorila predsjednica okružja s. Dobrila Buja s svojim pozdravom i govorom o Presvetoj Euharistiji. Slijedilo su zanosni govori vlč. don I. Grgureva o ljudskom obziru, s. Nevenke Šarin o sv. čistoći, preč. don I. Beraka o kršćanskoj obitelji, s. M. Dugački o apostolatu Križarica, preč. don A. Radića o sinovima svijetla i o sinovima tmina, Kat. Akciji i križaričkom pokretu te zaključni vlč. don M. Kusteca. Svi ovi govori su čisto raspalili ova mlada srca za svete Božje bojeve. Još su na programu bile uspjele deklamacije Male Križarice iz Šibenika s. Lucije Dean, i Križarica: s. Luce Marušić iz Murtera, te Anđelke Grgurina i Mare Malizija iz Tijesna, kao i vrsno odigrana simbolička igra Malih Križarica iz Šibenika—Doca uz pjevanje lijepih narodnih pjesama. Zborovanje se završilo pjevanjem križarske himne, u koju su Križarice unijele sav žar svoga srca i ono oduševljenje, koje je nakon toga zborovanja u obilju ispunilo njihove duše.

Zatim smo se još u svetištu Gospe od Karavađa pomolile i ispjevale par toplih pjesama u čast našoj nebeskoj Majci i Zaštitnici.

Širom svijeta

NAPREDOVANJE ŠPANJOLSKIH NACIONALISTA. Nacionalisti su zauzeli Corberu, koja se nalazi sjeverozapadno od Ganeše. Njihovo napredovanje na fronti Ebra nastavlja se uz teške gubitke crvenih. Nacionalističke čete zauzele su nove položaje crvenih i zarobile mnogo crvenih vojnika i znatnu količinu ratnoga materijala. Tokom posljednjih dana nije bilo dana, da se kod nacionalista nijesu javile veće skupine crvenih vojnika. Zbog gubitaka crvenih, koji da bi pomice rastu, prešlo je nacionalistima nekoliko satnija crvenih. Nacionalisti su tokom posljednjih triju dana (4.—6. IX.) uništili tri crvene brigade. Na estramadurskoj fronti kod Puertolone izveli su žestoki napadaj i jurbili crvene. Kod Cabeza del Bueya izvršili su crveni žestok napadaj, ali su nacionalisti i taj napadaj suzbili te zarobili tri tanaka. Kod Julijane na valencijskoj fronti zauzeli su nacionalisti kratki crveni napadaj i oborili 11 crvenih aeroplana. — Na cijeloj fronti na Ebru vode se ogorčene borbe. Pritisak nacionalista na položaje crvenih neobično je jak.

FRANCUSKE VOJNICKE MJERE. Francuska je poduzela vojničke mjere opreza na svojoj sjeveroistočnoj granici. Pod zastave su pozvani rezervisti iz specijalnih odreda, koji služe na Maginotovoj liniji, i u vojsci su ukinuta sva odsustva.

POGORŠAN POLOŽAJ U PALESTINI. U jednoj borbi ustaša i engleske vojske pobijeno je 14 Arapa. U drugoj borbi poginula su tri Arapa i jedan Židov, dok su dva lica teško ranjena.

JOS UVIJEK PROGON MEKSIČKIH KATOLIKA. I ako je meksički predsjednik Cardenas naredio, da se otvore sve katoličke crkve, provalio je prošlih dana u samom glavnom gradu u crkvu Magdalena — Mixhuca za vrijeme službe Božje neki narodni poslanik Ochoa s oružanom pratnjom. U borbi bilo je više katolika ranjeno.

OBRAČUNI U AMERICI. U Brooklynu (New—York) primilo je 525 obračunika sv. kruzim iz ruku biskupa Hunta, koji je i sam svojedobno prešao u katoličku Crkvu iz protestantizma. Biskupa je pratilo više drugih biskupa i 150 svećenika, a počasnu četu su činili vitezovi sv. Grgura.

NESTALO ČIRA ZA TRENUTAK. Jedan bolesnik, koji je ovih dana prenešen s hodočasnica iz biskupije Arras u Lurd, ozdravio je za jedan hip, čim se okupao u lurdskoj vodi. Liječnik je ustanovio, da je tuberkuloza čira na bubrezima nestala, a nestalo je i nepodnosivih boli, koje je bolesnik do toga časa osjećao.

KOLIKI PRIHOD DAJE ŠVICARSKOJ MLJEKO. Prema službenim podacima imala je Švicarska koncem prošle godine oko 840 hiljada krava i 150 hiljada koza, koje su dale kroz godinu 2 milijuna 760 hiljada tona mlijeka. Jedna krava prosječno je dala 3030 kg mlijeka, a jedna koza 400 kg. Vrijednost mlijeka, proizvedenog u prošlog godini u Švicarskoj, iznosila je 450 milijuna franaka, to jest 44 milijuna više nego preklani. Mliječna privreda Švicarske dala je prema tim podacima 38 posto prihoda Švicarske poljoprivrede.

Dokora se moralo otići. Pjevanju, poklicima i oduševljenju nije bilo kraja ni konca, usprkos mnoštva sakupljenoga svijeta, od kojih svi baš nijesu bili time osobito oduševljeni. Sestre su iz Tijesna time bile osobito razdragane.

U ponedjeljak 29. VIII. t. g. nastavila su se predavanja, a uvečer je bio završni sastanak i ispit. Tu valja istaknuti silno pobudne riječi preč. don A. Radića, riječi, koje su prodirale do dna srca, te zanosni govor delegatice s. M. Dugački i vlč. don M. Kusteca. Što je sve ovo učinilo u tim mladim srcima, pokazale su nam tople zahvalne riječi predsjednice s. Mare Turica, te zaključna sv. Misa i zajednička sv. Pričest zadnjega jutra s propovijedi preč. don A. Radića i zahvalnicom Svevišnjemu.

BIOGRAD

To je lijepi naš gradić i poznato kupališno mjesto. Stoga ljeti dolazi ovdje mnogo stranaca. Kad kažemo, da je to moderno kupališno mjesto, u koje dolaze stranci, tada nam je prilično jasno, u kakvim se prilikama nalaze naše tamošnje Križarice i s kakvim se poteškoćama moraju boriti. Naše tamošnje Križarice imaju ljubavi za Boga i rad u organizaciji, ali su u svim tim poteškoćama bile kao malo utučene. Zadaća je našega tečaja bila, da ih spremi za novi rad i potakne,

Nemile pojave

Što nam donose?

Kupališna sezona se naskoro završava. Strani i domaći turisti pomalo napuštaju i ispražnjuju naša kupališta. Dugo će im ostati u sjećanju divni krajevi naše Dalmacije kao i oni Hrvatskoga Primorja, oni divno sprovedeni dani u uživanju, slasti, zabavi, sreći, ljenčarenju i — — — No sve na svijetu ima konac. Tako i kupanje, koje ljeti privuče na desetke hiljada ljudi na more, rijeke, jezera i t. d. Opazio sam, da je ovogodišnja sezona vrlo dobro uspjela — dakako materijalno — pak je prema tome donijela našem siromašnom primorskom narodu lijepu zaradu. Istina, naše se materijalno stanje sve više poboljšava, ali nažalost na štetu vrlo važnoga moralnog i duhovnog stanja. Spašavamo želudac, da u propastimo dušu i vječni život. To se većim dijelom odnosi na našu primorsku omladinu, danas sutra naš narod, koji će na vrlo slabim temeljima započeti životnu borbu.

Nitko — a to bi bila i ludost — nije proti dolasku stranaca i njihova novca, jer od njih zavisi naš život. No ne smijemo dopustiti, da radi novčane, materijalne strane, propada naša moralna i duhovna strana. Pružimo strancima sve, što je moguće, da ih predobijemo za se, za naš kraj, za našu korist, iskažimo im slavensku gostoljubivost. No za uzvrat tražimo od njih poštovanje naših svetinja, bez kojih bi naši krajevi bili uistinu pusti, naseljeni, skoro bih rekao, nekulturnim narodom.

Prolazeći ovoga ljeta kupališnim mjestima Hrvatskoga Primorja imao sam prilike vidjeti život, i to vrlo bujni, koji se odvija u najvrućim i za strance najljepšim mjestima. Tako prilikom dolaska u jedno naše najljepše kupališno mjesto dobio sam dojam, kao da se nalazim usred dungle (obzirom na ponašanje ljudi, dakako stranaca, njihovu sablažnjivu nošnju i t. d.), gdje ne poznaju kulture, morala i stida. Sa zgražanjem sam promatrao slobodnu šetnju tih još slobodnijih stranaca (dakako žena,

), koje su za sobom vukle četvrt radoznalih domaćih mladića. Kuda to vodi? Kakvi će to biti danas sutra očevi? Kakav narod? Pitanja mi se postavljaju filmskom br-

Neka se bistr!

„Sudbina izdajice“

— Mira nema izdajnome skoću crnu nosi na čelu sramotu —
— noć ga plaši mislim užasnijem,
noć ga slikam davi krvavijem —

(P. Mišura)

Jedna od najljepših vrlina čovjeka u borbi s protivnikom — osobito to vrijedi u polemici — jest lojalnost i istinoljubivost. Nikada ne smiješ protivniku podmetati ono što on nikada nije rekao, niti mislio reći. Nikada ne smiješ izvrćati riječi protivnika, trgati rečenice i mijenjati im smisao. To je podlost i znak nemoći! S takvim se protivnicima pošteni čovjek ne može boriti.

Među takve protivnike spada šibenska jugofašistička »Odbrana«, koja trga moje re-

zinom. Kome sve to možemo zahvaliti, ako ne strancima? Važno se sada pitanje postavlja: »Što nam donose?« Odgovor: Osim onih jadnih kratkotrajnih materijalnih dobara donose nam duševnu kugu, koleru, koja se izliječi ne da.

Grozna je pomisao: Naša je omladina okružena »modernom bolešću!« Upravo nevjerojatno za onoga, koji ju ne pozna, koji ne zna uočiti opasnost, koja polagano, ali sistematski nadolazi, da zarobi našu primorsku omladinu, u moralnom pogledu i onako već dosta oslabljenu.

Pred jedno više od mjesec dana čitao sam u jednom beogradskim novinama članak pod naslovom: »Raj nudista na otoku Rabu«. Naslov je previše jasan, a da ga ne bi mogla shvatiti naša vlast, koja prigodom ovog pisanja nije niti okom krenula. To je u duhu onoga obećanja, da će se budno paziti sa strane vlasti i njenih organa na pitanje obrane morala. U spomenutom članku govori pisac o kratkovremenom nudističkom raj u okolini Dubrovnika, koji je vlast, obzirom na opasnost, bila zabranila. A što u Hrvatskom Primorju nema opasnosti, možda s obzirom što je taj »raj« na pustom otočiću ili je daleko od ljudskoga stanovanja? Kao što je opasnost u južnoj Dalmaciji, tako je, i još gora, na otoku Rabu, koji time upropašćuje i onemogućuje dolazak mnogih pristojnijih i kulturnijih ljudi. Vlast bi iduće godine morala stati tome već jednom na kraj. Ako neće vlast bilo s kojih razloga, mora sam narod da odbije ovu kugu od sebe, dok je još najvrijeme i dok se još nije raširila u druga mjesta. Ustajmo na obranu poštenoga glasa našega primorskog kraja i naroda!

Primorski narode! Nemoj dopustiti, da ti stranac na račun tvoje gostoljubivosti ruši radi materijalnih dobara duhovna i moralna dobra! Pazi budnim okom na svoju omladinu! Ne daj, da se povuče za primjerm onih stranaca (ima, hvala Bogu, i časnih iznimaka), koji ne štiju tvoju vjeru, tvoje običaje, tvoj moral, prožet čistim katoličkim duhom!

Ciril A.

čenicu, podmeće im drugi smisao, stvara samovoljni zaključak i onda triumfalno kliče: Logika!

Kad smo baš kod logike, pokazaćemo »Odbrani« kako u njezinoj redakciji nedostaje baš te grane filozofije. »Odbrana« donosi slijedeću dilemu, koja bi, tobože, morala obraniti čast njezinog urednika-apostala: »Kad čovjek napusti neki religiozni red, nema prava na nikakav rad, pa čak ni na život, Zašto? Ako je red častan, znači, da je i njegov nekadašnji član bio častan, pa kao takav i dalje ostao; ako je red nečastan, onda je dobro učinio, što ga je napustio, jer se je riješio da častno živi. U jednom i drugom slučaju nikakvo predbacivanje nije umjesno.«

ZLARIN

Posljednje mjesto tečaja na ovom našem apostolskom putu bio je Zlarin. Možda baš stoga, što je to posljednje mjesto, delegatice (ss. Mira Dugački iz Zagreba i Nevenka Šarin iz Šibenika) s velikim veseljem došle su u to mjesto, da i ovdješnjim Križaricama kažu što više pobudnih riječi i oduševše ih za uzvišene križaričke ideale.

Tečaj je započeo u župskoj crkvi zajedničkom sv. Misom, sazivom Duha Svetoga i uvodnom riječi duhovnika okružja preč. don Ante Radića.

Nakon pozdravnih riječi predsjednice s. Ljubice Dean i neumornog ovdješnjeg župnika preč. don Srećka Pavića čekale su zlarinske Križarice otvorene duše, da u se prime blago, kojim će ih ovom prilikom nadariti i obogatiti Gospodin preko riječi preč. don A. Radića i delegatice.

Vrijeme je bilo vrlo kratko, pa se program nije mogao odvijati, kako je to inače bilo na drugim našim tečajevima, ali su zato ovdješnje naše Križarice cijeli dan požrtvovno prisustvovala tečaju i usprkos svih neprilika rado slušale predavanja. Baš zato vjerujemo, da će ova njihova požrtvovnost i njihovoga dobrog don Srećka isprositi kod Boga blagoslov te će sve to ipak imati dobrih posljedica.

— Mi poslavljamo drugu dilemu po uzoru »Odbrane«: Družba, u kojoj je živio Juda iz Karijota, ako je bili častan, znači, da je i njezin nekadašnji član Juda bio častan, pa kao takav i dalje ostao izdajući svog Učitelja i Boga; ako je družba bila nečastna, onda je dobro učinio, što ju je napustio, jer se je riješio da častno živi od svojih trideset srebrnjaka, za koje je izdao Krista i njegovu družbu (stavimo Crkvu). U jednom i drugom slučaju nikakvo predbacivanje nije umjesno — zar ne, gospodo, oko »Odbrane?« U vašoj se redakciji sigurno ne zna, da je dilema syllogismus coronatus i da ubija kao vol rogovima i one koji se s njim služe, ako se ne znadu služiti!

Na vaše, pak, bljuvotine, kojima se nabacujete na sakramental sv. Ispovijedi, ne dozvoljava nam čast da odgovaramo. Božanskoj ustanovi sakramenta sv. Ispovijedi divili su se najveći umovi čovječanstva, pa su je čak i najveći protivnici katolicizma cijenili i priznavali je kao nužnu potrebu ljudske psihe. Jugofašistička »Odbrana« pak smatrala je zgodnim, da ovu našu katoličku svetinju, u našem katoličkom gradu, u našoj katoličkoj i hrvatskoj Domovini izvrgne ruglu na najbestidniji način, i tako pokaže svu plemenitost duše njezinog urednika. G. Mišura, kako Vam savjest može dozvoliti, da na ovako drski i bestidni način izrugavate nekada i Vama dragu svetinju? Quomodo cecidisti — — —!

Upozoravamo hrvatsku katoličku javnost našega grada i okolice na psovače naših svetinja!

Peč.

Naši dopisi

TURANJ

Ganutljivi oproštaj župljana sa župnikom

2. IX. smo s radošću u srcu dočekali novoga župnika preč. don Franu Antunovića. Pred njegov dolazak automobilom skoro čitavo selo sakupilo se s crkvenim barjakom ispred župnoga stana. Kad se novi župnik pomolio, nastalo je klicanje »živio«. Nato stupa predanj naš dosadašnji župnik preč. don Frane Šoša i mještanim opć. načelnik, g. Ante Pirović, koji mu u ime cijele župe naziva dobrodošlicu s par biranih riječi. Preč. Antunović, dirnut lijepim dočekom, ozdravlja na pozdravne riječi g. načelnika, rukuje se i ljubi sa starim župnikom i načelnikom, dajući time dokaz svoje srdačne ljubavi cijeloj župi. Iza toga poveo je svoje novo stado pred Gospodara sviju, Euharističkog Isusa, u crkvu, gdje je zaprosio Njegov blagoslov za se i za svoju novu župu te se ponovno očinskim riječima zahvalio svojim župljanima na ljubeznom dočeku.

3. IX. pak iskreno tronuti sa suzama na očima oprostili smo se sa svojim dugogodišnjim župnikom don Franom Šoša, koji je, uz kratki prekid, u našoj župi kao župnik proveo 37 godina. Pred njegov polazak iz župe sakupili su se svi župljani, i staro i mlado, pred župskim stanom. Zvona na zvoniku zaslaviše, djevojke u počast kolo uhvatile, a momci gromko zapjevaše: »Naš don Frane, naša mića dika, Tebe ljubi malo i veliko«. Kad se don Frane pomolio na žup-

U nedjelju 4. t. mj. bila je zajednička sv. Misa i sv. Pričest svih Križarica i Malih Križarica. Preč. don A. Radić održao je na maloj Misi propovijed o katoličkom svećeniku i dužnostima vjernika prema njemu, a na velikoj o lažnim prorocima i njihovom bezboštvu te o Kat. Akciji.

Nakon ispita zahvalili su se delegaticama i okružnom duhovniku predsjednica s. Lj. Dean i župnik preč. don S. Pavić, a delegatica s. M. Dugački i preč. don A. Radić upraveli su zadnje pobudne riječi.

Tečaj je završen križarskom himnom te pjesmom zahvalnicom i posvetnicom u crkvi.

Naše apostolsko putovanje je završeno. Posljednji »Tebe Boga hvalimo« bio je najtopliji, jer uistinu ne može se drugo, nego mnogo zahvaliti Bogu za sve milosti.

... Iz dana u dan blagoslivljamo Tebe...

... I hvalimo Ime Tvoje u vijeku i u vijeku vjekova...

Križarica

ODRŽANI LOGORI. Održani su logori daka Križara iz Šibenika u Zlarinu; daka Križara iz Gospića u Mušaluku; daka Križara iz Splita u Zakuću kod Omiša.

skim vratima, nastala je oko njega stiska. Svatko želi sa suzama na očima da stisne i poljubi onu ruku — dobročiniteljicu, koja ih je kroz tako dugi niz godina dobrom zađužila i da posebno reče svom milom župniku: S Bogom. Predvođena hrv. trobojnicom i crkvenim barjakom, kolom djevojčaka i pjevanjem momaka uputila se duga povorka, da otprati svoga obljubljenog župnika do Medina, granice župe. Kad se povorka zaustavila na granici, jedna učenica, u prisutnosti svoga učitelja g. Marušića, predala je don Frani lijepu kitu cvijeća i biranim riječima zaželila mu još dugi život, uvjeravajući ga u ime svojih saučenika, da će se u svom životu držati onoga lijepog nauka, kojim je dobio don Frane zadahnjivao njihove mladenačke duše. U ime sela oprostio se općinski načelnik g. Pirović, otvorenim riječima naglasio je i zahvalio milom dugogodišnjem župniku za sva dobročinstva, iskazana župi i župljanima, na koja mu oni ne mogu uzvratiti nego čuvajući u svojim dušama na nj trajnu i ugodnu uspomenu. Dobri don Frane, ganut tim i takvim iskazima sinovske zahvalnosti i ljubavi, gušeći se u suzama jedva je mogao da zahvali svojim milim župljanima blagoslivljajući njih i njima sve, što je za nje učinio; i okupljajući ih sve jednako u svojoj očinskoj ljubavi izljubio se sa seoskim glavarom. Kad je uzašao u kočiju, da u pratnji preč. Antunovića i preč. Mandića prosljedi put Biograda, nastao je potresan čas uz klicanje »živio don Frane« i mahanje rupcima.

U predvečerje rastanka ugledniji župljani priredili su oprosnu večeru svom obljubljenom don Frani, kojoj je uz ostale sudjelovao mjesni učitelj g. Marušić i župnik — komšija vlč. Halat, pri kojoj je palo više zdravica, a sve u znaku srdačne zahvalnosti.

Ovakvi iskazi odanosti i zahvalnosti našega siromašnog naroda, koji, kolikogod priprost bio, ipak znađe visoko cijeniti vrline dobrih svećenika, koliko su na čast i utjehu našem dosadašnjem don Frani, toliko mogu biti pobudom našem novom don Frani, da pregre bolje novim radom za slavu Božju, duhovni preporod župe i spas duša te napredak sela.

Kako želimo prvom don Frani još dugi vijek u zaslužnom miru, tako želimo drugom don Frani dobar početak uz Božji blagoslov i dugi boravak među nama. Turanjac

ZMAN

Proslava zaštitnika sela i sv. Rože 29. VIII. proslavili smo i ove godine na svečan način svoga zaštitnika — Glavosjek sv. Ivana Krstitelja. Svečana sv. Misa otpjevana je u trojki, a lijepi govor o životu i djelovanju sv. Ivana Krstitelja održao je naš revni župnik vlč. don Sime Maronić. Zmanska prostrana crkva bila je prepuna mjesnih i stranih vjernika. Za vrijeme sv. Mise, kao i za vrijeme blagoslova, pjevala je žmanska mladež razne pobožne pjesme i litanije uz pratnju harmonija, na kome je svirao gosp. Boris Maronić, kandidat medicine.

I drugoga dana, t. j. na sv. Rožu, bila je sv. Misa u trojki i uz pratnju harmonija pjevale su se razne pobožne pjesme i litanije.

Sviranje harmonija i pjevanje pobožnih pjesama još više je uveličalo svečanost sv. Ivana i sv. Rože.

Cijelo mjesto bilo je okićeno narodnim zastavama i u veselom raspoloženju. Obadva dana poslije podne nakon blagoslova igralo se narodno kolo.

Bože daj, da i dogodine dočekamo proslaviti našega sv. Ivana!

PRVIC SEPURINE

Daljni doprinositelji za popravak naše crkve jesu: N. N. iz Šibenika 100 din, presvij. Msgr. don Rudolf Pian 100 din, don Petar Antić 100 din, don Petar Vlahov 50 din, Antić-Poluš Mate 50 din. Lijepi broj mješćana i u mjestu nastanjenih dopriničili su ko u novcu ko u ulju. Rad smo dovršili, ali nije još sve podmireno, te molimo sve dobre duše, da nam pomognu svojim doprinosom, a najmanji darak primamo sa zahvalnošću. Svim doprinositeljima zahvaljuje

Odbor za popravak župske crkve

— OZDRAVIO OD GROMA. Henri Vokers, udaren prije 6 godina u lijevo koljeno od jednog nogometnog utakmici, ostao je sakaat. Jednom ga je nevjrijeme uhvatilo na ulju. I on se onda sklonuo pod jedno drvo. Grom je udario baš u to drvo. Kada se od straha malo oporavio, uzeo je štaku i htio da se udalji od drveta. No na njegovo najveće iznenađenje štaka mu više uopće nijesu trebale. Eto jednoga uistinu nevjerojatnoga slučaja, kada je i grom koristio.

Za novu — Božju Hrvatsku!

Veličanstveno križarsko slavlje u Primoštenu

Došao sam u subotu navečer 3. IX., uoči same proslave u Primošten. Primoštenski križari i križarice u žurbi. Na obali improviziraju pozornicu. Pletu slavoluke i vijence. Sestru predsjednicu križarica susrećem s velikom bačvom na glavi, koju će podmetnuti ispod pozornice. Druge je križarice slijede — također s bačvama. Križari lete amo-tamo: grede, daske, brukve, čekići... Dakle, radi se ozbiljno. A vlč. g. župnik don Ivo Grgurev nadgleda, daje upute, pomaže...

U 3.30 sata počinje ispovijedanje. Tri svećenika ispovijedaju puna tri sata. Križari i križarice imaju sutra zajedničku sv. Pričest.

Nedjelja. Nebo oblačno i svak strepi, da nam kiša ne omete slavlje. Ima ih, koji se i vesele kiši, ali takvih se Primošten stidi. Malo ih je, doduše, ali ih ipak, nažalost, ima!

U 5.30 s. opet ispovijedanje sve do 8 sati. U 8 sati sv. Misa preko koje je sv. Pričest križara i križarica. Križari i križarice su došli u povorci do crkve. Sv. Misu čitao je vlč. don Petar Čiklič i preko nje održao propovijed: »Euharistija — izvor snage i života križarske omladine«. Križarski euharistijski rod bio je na gozbi kod Krista!

Nebo se sve više oblači. Sitne kapi kiše već su počele padati. Bojimo se, da gosti neće doći. Ali ipak živimo u nadi.

U 3.30 sata poslije podne — uza svu kišu i slabo vrijeme — dva velika motora, krcata križara i križarica, došla su u Primošten. To su Križari i Križarice iz Piroveca, Betine, Murtera, Tijesna, Vodica, Zlarina, Skradina i Šibenika. Na obali doček, pun oduševljenja i pjesme. Tu je i glazba iz Tijesna. Ali baš u momentu, kad su se gosti počeli iskrcavati udari jaka kiša, koja nam je omela povorku. Jedva smo pobjegli u crkvu, a ko nije mogao stati u crkvu, sklonio se u obližnje kuće. U crkvi je vlč. gosp. župnik održao blagoslov s Presvetim, a iza toga bio je blagoslov zastava Malih križara i Malih križarica iz Primoštena. Križari i Križarice imaju već svoje barjake, a sad su ih dobili i Mali. Blagoslov je obavio prečastni don Ante Radić, duhovnik križaričkog okružja.

Kiša je popustila, ali ipak još sipi. Odlučeno je, da se smotra drži u »Katoličkom domu«, a ne na prostoru pred obalom. Formira se velika povorka križara i križarica i ide se u dom. »Kat. dom« je prepun, upravo nabit.

Program se odvija. Vlč. župnik don Ivo Grgurev uz buran aplauz pozdravlja »Kristove i narodne čete« i zahvaljuje gostima, što su u ovakvo nevjrijeme ipak došli u tako lijepom broju.

Nastupa Betina. Male križarice igraju vrlo lijepo »križaričko kolo«, a prati ih križarski tamburaški zbor iz Betine. Dr Ivo Guberina sav u zanosu — to su njegovi. — Dolaze Vodičani: »Novi rod« — simbolička igra. Izvadaju vrlo lijepo Obe točke su pobrale buran aplauz.

Nastupa kao govornik g. Gabrijel Cvitan, učitelj, književnik i prosvjetni referent »Seljačke Sloge«. Masa ga burno pozdravlja i jedva dolazi do riječi. Govornik pozdravlja s gromkim »Bog živi!« i nastavlja govor o temi: »Križari i narodni pokrete«. Naglasuje i divno argumentira nerazrušivu vezu hrvatstva i katolicizma. Križari nisu

nikakvo političko društvo, ali im niko ne može zabraniti, da ljube svoj hrvatski narod. Križari su nikli u najtežim danima naše novije narodne povijesti i dokazali su svojim radom, da su nepokolebivo uz svoj narod. Odani svojoj lozinci »Žrtva, Euharistija i Apostolat« bili su najkonstruktivniji elemenat u hrvatskom narodnom životu. Zato je i zaželio voda hrvatskoga naroda dr Vlatko Maček, da bi sva hrvatska omladina prigrlila križarsku ideologiju. Dalje govornik odlučno utaje proti onima, koji bi htjeli potkapati i rušiti vjeru u hrvatskom narodu. »Ne može biti Hrvat, koji ruši vjeru u Boga. Čitava je povijest hrvatskoga naroda divna apologija kršćanstva. Ili će Hrvatska biti katolička ili je neće biti. Lažac, izdajica i zločinac je svaki onaj, koji kaže da je Hrvat, a ruši vjeru u Boga.« Govornik je upravo raspalio publiku, koja ga je svaki čas prekidalala odobravanjem i pljeskom.

Šibenski križari upravo prekrasno izvadaju »Dalmatinski šajka« uz vrlo lijepu pratnju posebnog orkestra.

Iza toga govori gđica Mira Dugački, izaslanica VKS. Gđica Dugački sve iznadauje svojim odlučnim nastupom. Njezin divni govor ostavio je na prisutne duboki utisak. Mnogo puta je bila prekidana pljeskom i odobravanjem.

Križari i križarice iz Primoštena nastupaju najprije s korskom recitacijom, a onda s narodnom pjesmom »Zeleni se jagoda«. Obe točke izveli su vrlo lijepo i na zadovoljstvo publike. — Opet nastupaju šibenski križari sa simboličnom igrom. Skladno, lijepo, odlučno. Buran aplauz.

Kiša je stala. Vlč. župnik najavljuje, da će se ostali dio programa izvesti na otvorenom. Svrstava se povorka, glazba svira i križarska mladost stupa ponosno, vedro. Svi, koji nisu mogli stati u »Kat. dom«, veseli su, što se program nastavlja na otvorenom. Najprije nastupaju križari i križarice iz Primoštena s narodnim kolom. Vidi se — majstori! — Iza njih naši dragi Pirovečani. Mladost svježine i ponosa. Predvodi ih brat Dobrović. Muški i odlučno zborno recitiraju »Zastave naše«. Masa im pleče i odobrava. Dolaze križarice iz Vodica. I one lijepo izvadaju narodno kolo. — Već pada noć i treba završiti. Nekoliko točaka mora ispasti. — Kao zadnju točku izvode uz vrsnu pratnju orkestra šibenski križari simboličke vježbe, koje završavaju krasnom piramidom. Publika je na vrhuncu oduševljenja, a glazba zasniva »Lijepu našu«. S križarskom himnom »Zastave gore« završena je ova lijepa proslava križarskoga dana u Primoštenu.

Gosti su se morali odmah spremati za polazak, jer je već pala noć. Oproštaj s gostima je bio upravo dirljiv. Pjesma, poklici, glazba, mahanje rubaca, kapa, zastava — more oduševljenja i zanosu — — —

Uza sve poteškoće nevremena proslava je krasno uspjela. Križarska je mladost dokazala, da je poteškoće ne mogu slomiti. U radu i borbi za Boga i hrvatski narod križarska omladina pozna samo jednu riječ: naprijed! — Bog živi!

P. C.

ZAHVALA MOJIM BIVŠIM ŽUPLJANIMA U TURNJU

Prigodom mojeg odlaska o vas iskazali ste mi toliko ljubavi priredili tako topli ispraćaj, da n mogu, a da vam svima i ovim putem javno ne zahvalim.

Neka vam dragi Bog podijeli svako dobro i uzdrži u vjeri vaših otaca. To ću uvijek moliti.

Preporučujem vam ponovno da štujete i slušate mojega nasljednika, a vašega novog župnika i u vjeravam vas da ostajem uvijek u srcu

vaš bivši župnik Don Frane Šoš. Šibenik, 4. IX. 1938.

prerano morala odijeliti od zemaljskog života. U ponedjeljak prireden joj je vrlo lijep i dirljiv sprovod uz brojno učešće građanstva. Dobroj pokojnici vječni pokoj, a ucviljenoj obitelji naše saučešće!

SKOLU KLAVIRA otvaraju čč. D. o. minikanke na Gorici iza 15. t. mj. Reflektanti neka se obrate njima za potanj informacije.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su: Da počasti uspomenu pk. Mate Relja pk. Stipe: Antun Kollenz Din 10. — D. počaste uspomenu pk. Roksande Jerinić: Grgo i Pina Radić Din 20 i don Ante Radić Din 10. — Uprava harno zahvaljuje SVIM ČLANICAMA »ZIVOGA SVI JETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (12.—18. IX.): za našu školsku omladinu, da u što većem broju stupi u naša križarska i križarička društva te preko njih sačuva živu svoju vjeru i neokaljanu nevinost duša — Don Ante Radić.

Iz naših krajeva

OD ZAGREBA DO BEOGRADA ZA 4 SATA I 15 MINUTA. 31. VIII. t. g. krenula su iz Zagreba u 6 s. ujutro put Beograda motorna kola i stigla onamo u 10.15 sati. Prema tome su bez ikakvih smetnja prevalila put od Zagreba do Beograda za 4 sata i 15 minuta. Odlučeno je nato, da počam od 3. t. mj. kroz čitav mjesec rujan voze motorna kola na pruzi Zagreb—Beograd i obratno, i to tako, da će iz Beograda i Zagreba krenuti u 6.30 s. ujutro i u 6 s. popodne, dakle istodobno kretat će dvojica kola u jednom i drugom smjeru. Za putnički saobraćaj na ovim motornim kolima važi karta II. razreda brzoga vlaka.

UMIROVLJENJE BANA DRA JABLANOVIĆA. Na prijedlog ministra predsjednika umirovljen je na molbu dr Josip Jablanović, ban primorske banovine.

»SAMOUPRAVA« O DRU MAČKU. Beogradska vladina »Samouprava« ustanovljuje, da prilikom boravka dra Mačka u Beogradu nije bila istaknuta nijedna državna zastava. »Ne, to nije bila slučajna omaška — veli »Samouprava« — već jedan plan, u duhu sve one nenarodne politike, koja je naviještena još 8. listopada 1937. Jer za vrijeme trodnevnog slavlja, kao i prilikom dočeka, ni jednog jedinog poklika ni Jugoslaviji, ni njenom mladom Kralju ni Njegovom visokom Namjesniku nije bilo u Beogradu, vjerojatno zato, što to ne trpi i ne voli mudrac iz Kupinca.«

AKCIJA PROTIV PŠOVKE I KLE-TVE. Prema unaprijed utvrđenom programu 4. t. mj. krenula je iz Zagreba u Remete na zavjetno hodočašće golemo povorka zagrebačkih vjernika pod vodstvom svojih župa, a uz korporativno sudjelovanje društava Katoličke Akcije s njihovim zastavama. Tokom puta molilo se i pjevalo nabožne pjesme. U prošteništu u Remetama održana je svečana sv. Misa s blagoslovom, propovijedu i procesijom. Nato se procesija hodočasnika, koji su se na taj način priključili organizovanoj akciji protiv pšovke i kletve, vratila natrag u Zagreb, pozdravljena zvonjavom sa svih crkvenih tornjeva.

Javna zahvala

Svima, koji su nam prigodom gubitka naše miljenice

ROKSANDE

izkazali svoju sućut i tješili u našoj ljutoj boli od srca hvala, a od Boga plata.

Šibenik, dne 7. rujna, 1938. Obitelj Miha Jerinića.

Život Šibenika

BLAGDAN GOSPE OD SEDAM ZALOSTI slavi se u četvrtak 15 t. mj.

BLAGODARENJE. U prošli utorak, prilikom rođendana Nj. V. Kralja, bilo je običajno blagodarenje u katedrali. Prisustvovali su civilne i vojne vlasti.

SAT KLANJANJA drži se svakoga četvrtka u katedrali od 6—7 sati.

GOSPA OD MILOSTI slavi se u crkvi sv. Lovre u nedjelju 11. t. mj. s ovim rasporedom: U 5 s. lekcije. U 6 s. pjevana sv.

Misa, a zatim se redaju tihe sv. Mise. U 10 s. svečana sv. Misa. Popodne u 5 s. blagoslov i propovijed.

† ROKSANDA JERINIĆ. U nedjelju 4. t. mj. nakon vrlo kratke i teške bolesti umrla je u cvijetu mladosti gđica Roksanda Jerinić, kćerka zubara g. Mihe Jerinića. Umrla je uzornom kršćanskom smrću. Sama je htjela da primi sve utjehje naše sv. vjere. I primila ih je rijetkom pobožnošću. Osigurala je tako sebi sretnu vječnost, kad se

SVOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izrađujem voštane svijeće iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE: TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS — ŠIBENIK

SVOJ K SVOME!